

DAGVLINDERS WOUDSE BOS 2010

KNNV afdeling Delfland

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

KNNV afdeling Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT
email: afdelingDelfland@knnv.nl
<http://afdelingdelfland.knnv.nl/>

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Methode	3
3. Samenvatting	3
4. Resultaten	3
5. Conclusie	4
6. Aanbevelingen beheer	5
Jaarlijst dagvlinders	7

Copyright: KNNV afdeling Delfland, 2011

Referentie: Dagvlinders Woudse Bos 2010, KNNV afdeling Delfland, 2011

Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding.

1. Inleiding

Waarnemingen, data en beheersadviezen met betrekking tot de monitoringroute in de locatie Woudse Bos zijn in dit verslag weergegeven. De totale route heeft een lengte van 2600 meter en bestaat uit loofbos, een mantel met diverse struiken en een zoom variërend van 4-8 meter met voornamelijk grassen en rietkragen langs de oevers. In de winter van 2009/2010 is in deze locatie uitgebreid gebaggerd en geschoond waarbij het slib over de zoom werd verspreid. De mantel is flink uitgedund waarbij $\pm 1,5$ meter met struiken en bomen zijn gerooid. Hierdoor zijn in de mantel flink wat gaten met pioniervegetatie ontstaan evenals op het gestorte slib in de zoom.

De rapporten over dagvlinders en nachtvlinders vanaf 2008 van het Woudse Bos kunt u downloaden van <http://afdelingdelfland.knnv.nl/>

2. Methode

Het monitoren werd uitgevoerd volgens de standaard monitoring voor dagvlinders. Hierbij worden in een denkbeeldige kooi van 5x5x5 meter alle vlinders geteld met vermelding van de soort. Incidenteel worden vlinders gevangen voor determinatie in geval van soorttwijfel en direct weer vrijgelaten. De intentie was om elke week in het vlinderseizoen, dat in 2010 liep van april t/m september, bij zonnig weer en wind minder dan 5 Beaufort te tellen.

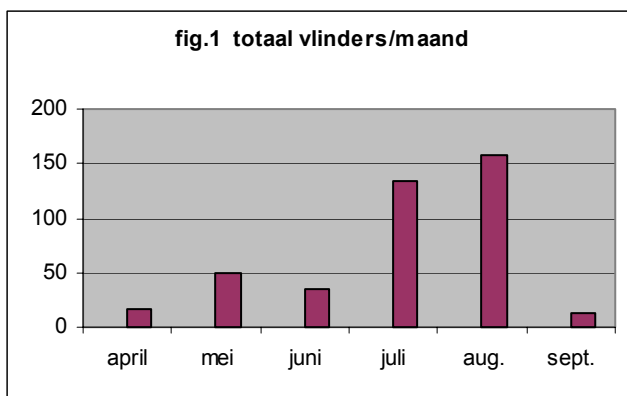
3. Samenvatting

De monitorroute werd 14 maal gelopen waarbij totaal 403 vlinders zijn geteld, $i=28,8$. De meest voorkomende vlinders waren klein koolwitje (Pieridae), bruin zandoogje (Satyrinae) en kleine vos (Nymphalidae). Slechts een enkele vlinder werd gespot in de families Hesperidae en Lycaenidae. Dit seizoen werden 15 soorten genoteerd. Als gevolg van grootschalig beheer, kappen van bomen en struiken in de mantel, baggerwerkzaamheden waarbij het slib over de gehele zoom werd verspreid is het nog moeilijker geworden voor de toch al summiere populaties in de locatie.

De biotoop in deze locatie is verre van ideaal voor dagvlinders, beheer en inrichting zouden meer op vlinders afgestemd moeten worden. Op de meerjarenlijst staan 17 soorten vermeld in deze locatie.

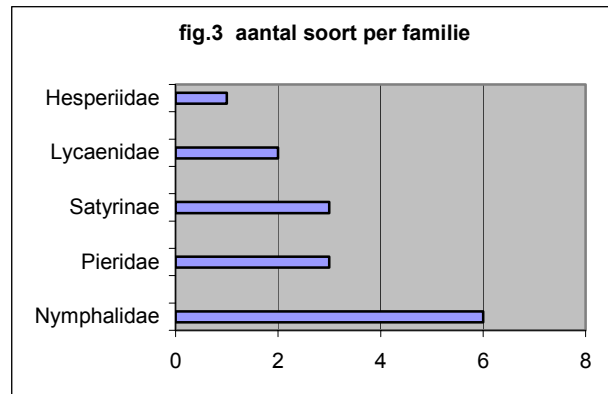
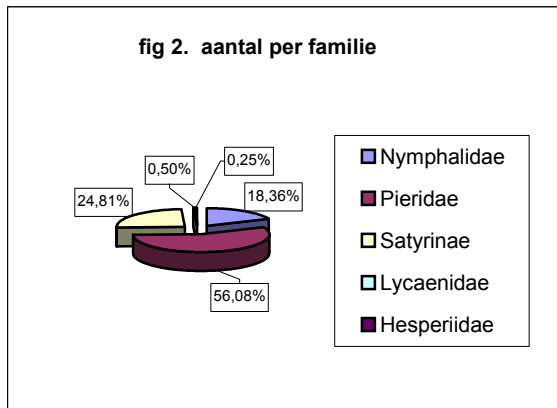
4. Resultaten

In 2010 werd de route in deze locatie 14 maal gelopen en werden 403 vlinders geteld zie fig. 1, ($T/ab=i$ 28,8 in 2009 $T/ab=i$ 25,1). De doelstelling van iedere week een bezoek werd niet gehaald vanwege vooral ongunstige weersomstandigheden.

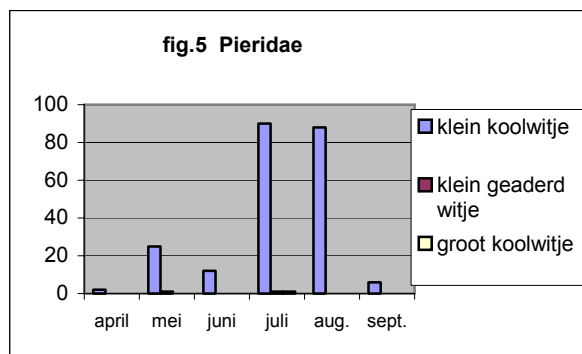
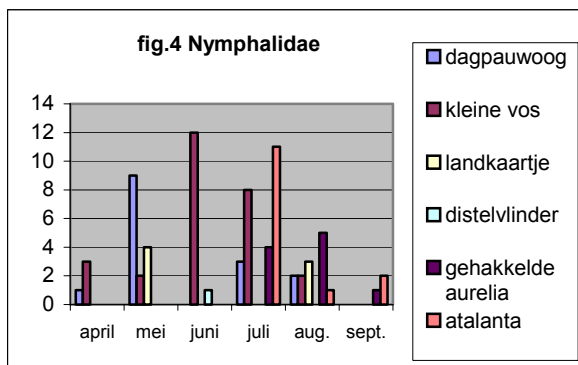

De hoogste aantallen werden gezien bij de familie van de Pieridae (226) gevolgd door de Satyrinae (100) en Nymphalidae (74), zie fig 2. In de families Lycaenidae en Hesperidae

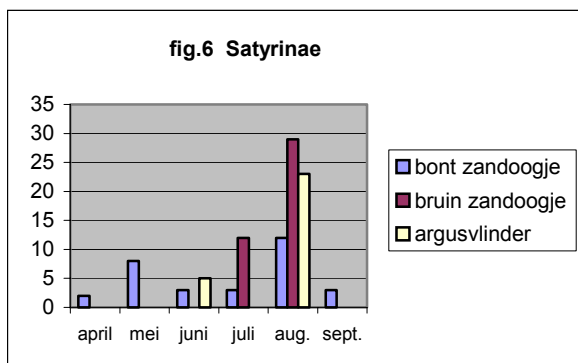
werden slechts enkele imago's gezien (2-1). Bij de Nymphalidae werden de meeste soorten genoteerd (6) en bij de Pieridae (3), Satyrinae (3) soorten, zie ook fig. 3.

De soort kleine vos werd het meest gezien bij de Nymphalidae(27), dagpauwoog (15), atalanta (14) en gehakkelde aurelia (10), zie ook fig. 4 voor de overige soorten. Bij de Pieridae was het kleine koolwitje het talrijkst (226), zie fig. 5.

Bij de Satyrinae is de verdeling tussen de soorten, bruin zandoogje (41), bont zandoogje (31) en argusvlinder (28), zie fig. 6. Bij de Lycaenidae werd slechts 1 kleine vuurvlinder en 1 boomblauwtje gezien. Tevens werd er 1 groot dikkopje genoteerd voor de Hesperidae.

5. Conclusie

Ondanks het lager aantal bezoeken en de grote veranderingen ten gevolge van grootschalig onderhoud in de locatie waardoor veel van de bestaande biotoop werd vernietigd was de index toch hoger ($T/ab=i$ 28,8) dan in het goede vlinderseizoen van 2009. Een gevolg van

genoemd onderhoud en het uitblijven van het maaien in de zomermaanden was dat er in de mantel en zoom behoorlijk wat pioniervegetatie floreerde en er dus veel nectaraanbod was in deze periode. Veel wilgenroosje en distels waren hier de nectarbronnen waarvan vooral klein koolwitje, kleine vos en het bruin zandoogje profiteerden. Deze soorten werden dan ook meer gezien dan in 2009.

Een nadelig effect van het baggeren en het verdelen van de slib over de gehele zoom was dat deze werd verstikt, waardoor de aantallen argusvlinders dit seizoen werden gehalveerd. Deze soort gebruikt vooral de grassen in de zoom voor haar eiafzet. Een nadelig effect van het gedeeltelijk rooien van de mantel was dat het bont zandoogje en gehakelde aurelia ook flink in aantal afnamen. Deze soort is vooral actief in de mantel. Ribes en hop zijn behoorlijk gedecimeerd wat voor de gehakelde aurelia ook nog eens waardplanten zijn. Een ander nadelig effect was dat een aantal nectarleveranciers in de late zomer zoals o.a. klimop (*Hedera helix*), hop (*Humulus lupulus*) zijn verwijderd. Dit werd dan wel gedeeltelijk gecompenseerd door het aanbod van nog bloeiende distels, maar voor de toekomst zal dat toch een verlies blijken; het was toch voor de nog in september vliegende soorten een belangrijke nectarbron. Het is dan ook zaak, als we in deze locatie de bestaande populaties willen behouden en vestiging van nieuwe soorten (waarvan nu en dan een enkel exemplaar is te zien) willen induceren, het beheer daar op af te stemmen. (zie aanbevelingen beheer).

Kleine vuurvliender

6. Aanbevelingen beheer

Nu na het rooien van bomen en het nogal rigoureuus verwijderen van $\pm 1,5$ meter van de mantel zou het een goed moment zijn nieuwe meer op vlinders gerichte waardplanten te planten op de opengevallen plekken. Niet op alle open plekken natuurlijk want er moet wel een grillige structuur blijven in de mantel. Aan te planten bomen zouden kunnen zijn vuilbomen (*Frangula alnus*), winterlinde (*Tilia cordata*) en struiken o.a. sleedoorn (*Prunus spinosa*), wilde liguster (*Ligustrum vulgare*) en b.v. klimplanten o.a. klimop (*Hedera helix*), hop (*Humulus lupulus*) en wilde wingerd (*Parthenocissus tricuspidata*). Ook zou een aangepast maaibeheer ertoe bij kunnen dragen de diversiteit in flora (meer bloem- en kruidenrijke flora) te verhogen. Hiertoe zou er al in mei en september gefaseerd moeten worden gemaaid. Op het open terrein rond de picknickplaats zou er drie keer kunnen worden gemaaid om vooral de klaversoorten meer kansen te geven voor uitbreiding. Gebaggerd en geschoond moet er natuurlijk ook in deze locatie, maar misschien is het mogelijk het slib niet meer over de gehele zoom te verspreiden. Als het slib niet afgevoerd kan worden, dan heeft het de voorkeur om het gefaseerd over de zoom te verspreiden in stroken van b.v. 10 meter.

Jaarlijst Woudse bos (37-15-41) 2010 (data gerelateerd 14 bezoeken)			
Familie/soort	Soort	Aantal	Waardplant
Pieridae			
groot koolwitje	Pieris brassicae	1	kruisbloemigen
klein geaderd witje	Pieris napi	2	kruisbloemigen
klein koolwitje	Pieris rapae	223	kruisbloemigen
Nymphalidae			
atalanta	Vanessa atalanta	14	brandnetels
dagpauwoog	Inachis io	15	grote brandnetel
distelvlinder	Vanessa cardui	1	composieten, distels
gehakkelde aurelia	Polygonia c-album	10	brandnetel, ribes, hop
kleine vos	Aglais urticae	27	grote brandnetel
landkaartje	Araschnia levana	7	grote brandnetel
Satyrinae			
argusvlinder	Lasiommata megera	28	grassen
bont zandoogje	Pararge aegeria	31	grassen
bruin zandoogje	Manila jurtna	41	grassen
Hesperiidae			
groot dikkopje	Ochlodes faunus	1	grassen
Lycaenidae			
boomblauwtje	Celastrina argiolus	1	hulst, kardinaalsmuts
kleine vuurvlinder	Lycaena phlaeas	1	veldzuring
	Totaal	403	

Dit verslag bevat de gegevens van een inventarisatie van dagvlinders in 2010 en aanbevelingen voor het beheer van het Woudse Bos in Midden-Delfland opgesteld door Leo Poot.

De KNNV, de vereniging voor veldbiologie.

De KNNV opent je ogen en hart voor de natuur Met elkaar komen we op voor de belangen van die natuur.

